

Adım

Yıl 95

Sayı 5

Gelsenkirchen Türkdanış Kadınlar Çalışma Grubu

*Aldırmıyorsun ama bu anlatılan
senin hikayen*

(Horatius)

San Francisco 1957 "La Traviata"

Kadın sorunları ...

Gurbette yaşam

Bir kadın yazarımız:

Birsen Samancı

Vatandaşlık sorunu !

**Gelsenkirchen' den
" HÜZZAM "
geçti.**

Unutulmayan Sanatçı:

Leyla Gencer

Pratik Bilgiler.

Bir Anı

Genç Kızlar

düşüncelerini yazıya döktüler

ve diğerleri

Merhaba,

Dünya 1995' e nasıl Merhaba dedi

"Adım"'ın ikinci sayısında "93' ten Bize Kalanlar" demiştik...

Evet sevgili okurlarımız, 94' de kuş gibi uçtu gitti.

Acısıyla tatlısıyla bir yılı daha geride bıraktık.

Hepimizin yeni yılını candan kutluyor, insanca yaşanılır bir 95 ve daha nice yıllar temenni ediyoruz.

5' inci " Adım " yeni senenin ilk sayısı oldu. 4. üncü sayımız 15 gün gibi kısa bir sürede tükeniverdi. Her yeni sayımızda zam gören dizgi ve baskı maliyetimiz 4. üncü sayımızda da bizi güç durumda bıraktı. Ama yılmadık. Özellikle siz sevgili okurlarımızın kıymetli bağışlarıyla maddi yönden desteklendik. Çantasındaki son kuruşuna kadar bizi destekleyen Rotthausen' lı bir okurumuz biz çalışanları oldukça duygulandırdı. Bunun yanı sıra 2 DM'ını okunacak herhangi bir şeye vermeyi fuzuli bulanlar da oldu.

Herşeye rağmen siz okurlarımızdan gelen övgü dolu yapıcı eleştirileriniz bizi onurlandırıyor. Okurlarımız arasına erkeklerin de katıldığını, onlar tarafından da beğenildiğimizi duymak memnuniyet verici. Gelsenkirchen hattâ Almanya dışında da pek çok okurumuz oldu; sevinçliyiz.

Sevgili okurlar devam ediyoruz değil mi ?

Öyleyse 6. " Adım " da buluşmak üzere ...

Sevgi ve dostlukla.

TUŞTAV

Dergimizin bu sayısının çıkmasında gece gündüz çalışıp dizgisini yapan DTP ve Grafikstudio " P.A.Y " a, baskıya yardımcı olan DRUCKFORMART firmasına ve OLAF RUDLOFF' a içten teşekkürler...

Adım

Dördüncü sayımız için dizgiciye giderken.

Pek çok kişinin gayretiyle çıkan ADIM' la ilgili olarak, bir akşan bana telefon ettiler. "Emine senin araban var, dergiyi dizgiye götürür müsün ?" diye. Severek kabul ettim. Bir arkadaşımın Essen'e gidecektik. Yolu bilmiyordum ama, elbet buluruz diye düşündüm. Buna rağmen eniştemden bir de yolun tarifini aldım. Çünkü o oraları iyi biliyordu.

İşler baştan biraz çarpık gitmeye başladı, öyle bir yağmur yağıyordu ki, sanki gök delinmişti. Olsun diye düşündüm, nasıl olsa arabayla gidiyoruz.

Arkadaşımın evini biliyordum. Evin önüne geldim acaba kaçınca kattı ? Bir süre oyalandım belki kapıya iner diye. O da beni evde beklermiş. Baktım olacak gibi değil, bastım bir zile, yabancı çıkarsa özür dilerim dedim. Neyse buluştuk, koyulduk yola. Arabanın silecekleri neredeyse yağmura yetişmiyor. Essen' e kadar durum iyi gitti. O dört yol ağzı yok mu ? "Galiba sola sapacaktık biz sağdan girdik. " dedim. Döndük dolaştık hep aynı yere çıkıyoruz. Bir, iki kişiye sorduk kimse bilmiyor. Biz de Almanlar güzel yol tarif eder diye seviniyoruz. Sanki herkes ağız birliği yapmış biliyoruz diye. İyi niyetle tarif eden de yok değil, hadi gene düşüyoruz yolara, bu defa başka bir yerlere çıkıyoruz. Vakit geçiyor. Randevumuz saat 14.30 da idi, saat oldu 15.00. Nihayet dedik ki bir taksi bulalım, biz de takılalım peşine. Bir kere tersimiz döndü. Onu da bulana aşkolsun, taksi durağı kimbilir nerede ? İndik şehir merkezine, biraz döndük semti bulduk, iş kaldı sokağı bulmaya. Bu defa da park edecek yer arıyoruz. " Ama gene de bir soralım " dedim. Arabadan indim, " sen bekle dedim arkadaşımın ". Baktım karşıdan bir adam geliyor, hemen yanına yaklaştım sordum. Birde baktım adam çakırkeyif.

" Ben pek tarif edemem, ama karım buralıdır gel eve de o sana anlatsın ". Canıma yetmişti takıldım peşine, ikinci katta bir ev. Çıktık merdivenleri, kalbim başladı çarpmaya. Ama adam içkili gerektiğinde bir itsem devrilir diye kendime olmayacak cesaretler veriyordum. içeri girmedim, merdiven başında bekledim. Karısı bir de güzel tarif etti ki. Meğer bir sokak arkasındaymışız.

Bulduk diye arabaya geldim. Arkadaşımın rengi meraktan bembeyaz olmuştu. " Nerde kaldım çok korktum.". Maceramı anlatınca, bir kez daha soldu, hem de " cesaretine hayranım " demekten kendini alamadı.

Bir saat sonra dizgiciyi bulduk, ama biz de bittik.

Ah o dört yol ağzı !

Emine Altıntaş

8 Mart Dünya Kadınlar Gününüz kutlu olsun.

Adım

Alman mı ? Türk mü ? Çifte Vatandaş mı ?

Bu soruyu sormakta geç kalmış olabiliriz. Ancak çifte vatandaşlık için daha başındayız veya yeniden başa dönüyoruz.

Alman Vatandaşlığına geçme " kolaylaştırılması " 95 yılında sona eriyor. Peki bundan sonra ne yapacak 30 yıldır ve 3 kuşaktır Almanyada yaşayan Türkler ?

Bence buna en akılcı cevap çifte vatandaşlıktır, çünkü hem Türkiye'deki hem de Almanya'daki hakların tümüne sahip oluyor kişi. Bu tartışma uzun süre gündemdedi.

Hatta koalisyon hükümetinin bir bölümü bile ılımlı bakmaya başlamıştı. Ancak seçimler yaklaşmıştı Almanyada. Örneğin, eğer çifte vatandaşlık alınsaydı, bu sene Parlamenta mutlakla çok daha fazla Türk seçilebilirdi ve onların etkisi en kısa sürede güncel yaşamımızda hissedilebilirdi. En başta bu önlenilmek için ortaya Alman vatandaşlığı atıldı. Bazı kuruluşlar ve kişiler buna " hazine " bulmuş gibi atılırken, yabancılar yasasında yapılan olumsuz değişiklikleri, özellikle gençlerin 16 yaşında oturma hakkı alabilmeleri v.s. gibi haklarının budanmasını gözden kaçırdılar. Türkiyede ise " başka çareniz yok, bu fırsatı kaçırmayın. " Alman ol da kurtul " havası estirildi.

Söyleşilerde, basında, tartışmalarda bu konuşmaları hayretle izlerken kendikendime sordum :

Bu insanlar, 30 yıldır dışarıda yaşayanlar için neyin iyi veya kötü olduğuna nasıl karar verebiliyorlar? Ayrıca Alman vatandaşlığına da " belli bir kesim " alınıyordu zaten. Alınabilecek onların da büyük bir çoğunluğu kararsızdı.

Türkler bu konuyu enine boyuna tartışmadılar. Yabancı düşmanlığının artması, gelecek korkusu ve güvensizliği, sürenin kısa olması, haklı olarak onların bu önemli konuda acele karar vermelerini gerektirdi. İşte bu süre içinde aralanan çifte vatandaşlık kapıları da iyice kapandı. 30 yıldır, bizler için yaşamsal önemi olan kararlar bizlere sorulmadan alındı ve " artık böyle " diye önümüze atıldı. Hepsini kabul ettik. Bir iki ses itiraz etsede onları yine kendi aramızdan çıkanlar susturttu. Şunu unutmamak gerekiyor: Bir kararı verirken veya onu savunurken, insan, kendini ve o andaki yaşam koşullarını değil, gelecek kuşakları da düşünmelidir.

Şimdi soralım: Alman vatandaşlığına girmeyenlerin, alınmayanların, oturma hakkı alamayan gençlerimizin, hatta yeni doğanların gelecekte durumları ne olacaktır?

Başta da değindiğim gibi süre doluyor artık. Bundan sonra Alman olan ve olmayan da 30 senenin bir muhasebesini yapmalı ...

Parlamenta iki Türk asıllı Alman seçildi. Onların da ilk söyledikleri çifte vatandaşlık için mücadele verecekleri ... Doğru düşünüyorlar. Bir ayağı Türkiyede diğeri Almanyada olan bir insanın iki " kimliği " olmasından daha doğal ne olabilir?

Zuhal Özügül

Birsen Samancı ile söyleşi

Biraz kimliğinizde bahseder misiniz ? Nerede doğdunuz ? Çocukluğunuz nasıl geçti ?

1936 İstanbul doğumluyum. Çocukluğum Türkiye' nin çok çeşitli yerlerinde geçti. Babam ben yedi sekiz yaşına gelinceye kadar liman reisiydi, bu sebepten İzmir, Kuşadası, Karadeniz'de Ereğli, Zonguldak şehirlerinde bulduk. Annem Karadeniz kıyısında, küçük bir köye yerleşmiş Δfkasya Batum Gürcüler'indendi. Yazlarımı köyde geçirirdim. Böylece iki kültür ve iki dil arasında büyüdüm. Babam emekli olunca, babamın akrabalarını şaşırarak, İstanb'la değil köye yerleştik. Fakat ben okulum nedeniyle Zonguldak'ta teyzemin yanında kaldım. Oturduğumuz mahalle işçi mahallesi idi. (Zonguldak'ta memur mahallesi, müdürler mahallesi, halkın oturduğu mahalleler ayrı ayrıdır. Okulları bile.) Tabii ki arkadaşlarım maden işçilerinin çocuklarıydı. Orta okulu bitirince Edirne'de yatılı Kız Öğretmen Okulu'na devam ettim. Yıllar yılı Türkiye'de öğretmenlik yaptım. 1972 den yana Almanya'dayım. Yedi yıl çeşitli fabrikalarda akort işçi olarak çalıştım. 1980 yılında tekrar öğretmenliğe döndüm. Şansa bak ki maden işçilerinin çocuklarını okutuyorum. Görüldüğü gibi çok çeşitli toplumların arasında hayatımı sürdürdüm.

Yazmaya ne zaman başladınız ? Neler yazıyorsunuz ?

Aslında öğrencilik yıllarımdanberi sık sık düşüncelerimi yazıyla dökerdim, fakat hiç bir yazımı saklamamışım. Yazıp saklamayı, bir gün kitap haline getirmeyi arkadaşlarım ve bilhase teyzemin oğlu çok söylerdi. Bunu Yücel Feyzioğlu'nun teşvikiyle gerçekleştirmeye başladım diyebilirim. Tabii o bana, beni kastederek söylemedi.

" Almanya'da yazılması gereken çok şey var, eli kalem tutanlar yazmadır " dedi. O zaman düşündüm ki, gerçekten Almanya'da zamanla unutulacak, gelecek neslin hiç bilinmeyeceği çok önemli konular var. Şu anda burası " Acı vatan değil : " gibi görünüyor. Bundan 20 yıl önceki " Acı vatan " başkaydı, şimdiki ise bambaşka. O zamanlar ilk kez gurbete çıkmış, yalnız gelen, dil bilmeyen insanların, aileden kopmanın acıları vardı bu gün ise ne Türk ne de Alman olan, kimlik arayan gençlerin acılarıyla illegal yollardan Almanya'ya gelenlerin acıları var. Bunlar kabaca nedenler. Derinliğine indikçe olaylar çatalanıyor. Örneğin Almanya'ya gelmek için Türkiye'de eşinden ayrılan, burada dünyanın paralarını vererek bir Alman' la evlenen, beş yıl bekleyip, iş bulunca tekrar ilk eşiyile evlenip çocukluğunu buraya getirmeyi düşünen insanlar var. Ömrünün bir bölümünü günü gününe yaşarken birdenbire en azından yedi yıllık ileriye dönük bir plana uymak için sıkıntıya girmek, çocukluğunun sorumluluğunu duymak öyle uzaktan görüldüğü gibi kolay değildir. Üstelik bunların hepsi planladığı gibi yürümez de. Şu anda yeni evlilerle bir istatistik yapılırsa, sanırım 90%' ı Almanya'ya gelmek için evlenenlerdir. Ya da Türkiye'de kalan kardeş, yeğen gibi akrabaları buraya getirme çabasıdır. Bu olaylarda bundan 20-30 yıl sonra masal olup unutulacaktır. Ben bunları yazmak istiyorum. Ve istiyorum ki iyi bir dille yazayım, okuyan tadına varsın. Bir çeşit tarih gibi anılar, öyküler. Benim öykülerimde konular: Yalnız gelen tahsilli kadınlar, iş hayatı ve Almanya'da yetişen gençler, öğrenciler. Tamamen yaşadığım yanı için bulunduğum hayatı aksettirmeye çalışıyorum.

Ne gibi eleştirilerle karşılaşyorsunuz ?

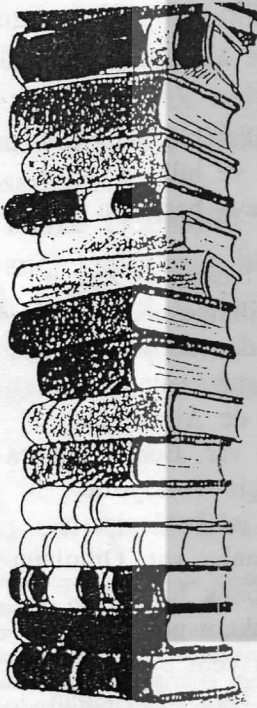
Gençlere yazılarım inanılmaz ve yalan görülüyor. Çocuklar anne ve babanın bir zamanlar fakir ve parasız olduğunu bilmiyor. Gençlerin okuldaki durumlarını da anne baba inanmıyor. Çünkü: Bu iki kuşak düşünce, davranış bakımından, birbirinden çok ayrı hâttâ kopuk. Türkiye'deki fakir hayatından Almanya'ya gelip burada disiplinli bir çalışma sistemine girerek para kazanan, kendini zengin hiseden insanlar da Türkiye'de bıraktıkları kimliklerine hiç. Daha güvenli hâttâ herşeyi çok iyi biliyor davranışındalar. Çalma hayatını parayla ölçüyorlar. İnsanlardaki bu değişmeyi ancak bizim yaşımızdakiler bilebilir. 20 yıl sonra kişilik değişimine uğrayan, sınıf atlamaya uğraşan topluca insan kalmayacaktır. Benim için, kitabımı okuyan herkesin ne düşündüğü önemlidir. Beğenir ya da beğenmez. İsteğim nedenini bilmektir. Hele de kitabımı Almanya'daki işçi kadın eleştirirse daha çok sevinirim.

Kitabınızı biraz anlatır mısınız ?

Onbeş yıldır disiplinli yazıyorum. Çoğunu biraraya getiripte sınıfladım. Birini bastırdım. İkisi hazır duruyor. Basılan kitabımın adı " Günlerden Birgün ". Bu isim aynı isim altındaki bir öyküden dolayıdır. O öykü Gelsenkirchen'de yapılan bir yarışmada ödül aldı ve bu olay beni yazmaya hızlandırdı diyebilirim. Konular fabrikada çalışan kadınları, iş düzenini, iş krizlerini, robotlaşmayı, malın işçiye yabancılaşmasını, Almanya'da ilk zamanlar Türkiye'de yaptığı tahsil işe yaramayan ve bundan dolayı bunalan kadınları, ister istemez Türkiye ile Almanya arasında yapılan kıyaslamaları, daha başka konuları anlatıyor. Gelecek kitabım da bunun devamı değil tersine baş tarafı olacaktır. Elimden geldiğince iyi bir dille yazmaya çalışıyorum. Hepsi bu.

Birsen Samancı

Kitaptan bir bölüm

Ben zavvalısı, eve uğramadan ikinci işe gitmek zorundayım. Tranvay durağına kadar yürüyorum. Az da olsa alıcı gözüyle solumdaki mağazaların vitrinlerine bakıyorum. Mağazalardan birinde elektrikli eşyalar satılıyor. Göz ucu ile onunda vitrinini tarıyorum ve ansızın oradan bana adeta gülümseyerek parlayan emeğimi görüyorum. Tanıdık biriymiş gibi ona yaklaşıyorum. Bu ütü, vitrindeki malların hepsinden daha mı parlak, yoksa bana mı öyle geliyor ? Yok canım, malların en güzeli o. Bütün vitrini adeta o kaplıyor. Paketim, kablosu, metali, yanbaşına yazılıp konmuş para değeri ile hem benimle birlik, hem de benden ayrı bir durumu var. Benimle de adeta konuşmak istiyor. Ben de konuşuyorum:

" Biliyor musun, seni ben günde en az bin altı yüz adet yapıyorum. Otuz Mark'a yakın değer vermişler sana orada. Oysa benim için dünyalara değersin. Seni yaptığımın karşılığında bana bir Mark bile ödemiyorlar, haberin var mıydı bundan ? O kadarcık mı yoruldum, ben seni meydana getirirken ? O kadarcık mı emeğim var senin üzerinde ? Senin oluşumunda benim ve elli iş arkadaşımın emekleri, düşleri, umutlar ve almayı umut bile edemedikleri neler var. bu duyguları senin içine işlediler onlar. Bu yüzden duygulusun sen öğle. Seni meydana getireceğim derken, bir gün ayağım takılmıştı da, başparmağımın tırnağı dibinden kopmuştu, hatırlıyor musun ? Firmanın doktoru ile ustabaşısı ne dedilerdi o zaman ?

" Ayakkabın kurallara uygun değil. " dediler.

" Acı parası alamasın, firmanın değil suç. " dediler.

" İşine devam et. " dediler. Bir zamanlar Türkiye'de bir memur hanımın parmağına büronun perdesini takarken gözle görülmez bir tahta kıymığı battıydı da, eve gitmek için izin istediği. Zonkluymuş. Burada öyle değil işler. Ben ilede eve gitmek isteseydim ücretimi keserlerdi, biliyorsun, değil mi ? Seni elime nasıl dikkatle aldığımı hatırla bakalım ? Üzerime düşüp bir yerimi incitmeseydin diye değildi o. Düşersen sana bir şey olmasın diyeydi.

" Ayağına bir şey yapamayız. " dediler. Ama seni düşürüp bir yerini çizseydim, ne çok şeyler yaparlardı bana. Sendin kıymetli olan, ben değil. Sahi, seni ben ne zaman yaptım ? Üç yıl önce mi ? Bir hafta önce mi ? Benden sonra kimlerin eline geçtin ? Kimlere para kazandırdım da, şimdi seni satınalayım diye vitrine çıktım, parlıyorsun öyle. Ne yazık ki seni alamayacağım. Uzun süre de durup seninle derleşemeyeceğim. Hoşca kal. Umarım seni alanda iyi kullanır. Benim gibi yüreği dağlı olur da, kimbilir hangi ağlayan, yaralı eller yaptı bunu diye okşar seni. "

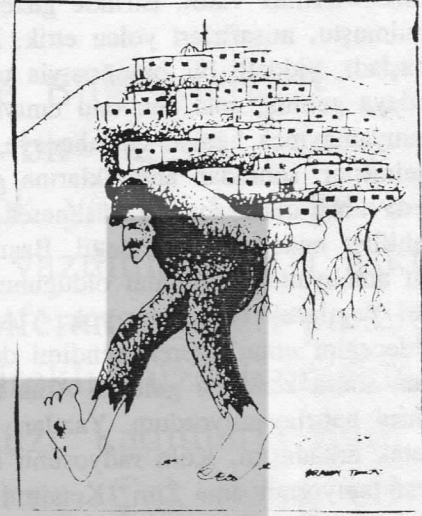
Vitrinden bezgin bezgin uzaklaşıyorum. Tranvay, geldi, gelecek. Ona yetişebilmek için, isteksiz, durağa doğru koşuyorum.

1975 NÜRNBERG

GURBET

İnsana, köyünü terkedip başka bir köye, semte ya da şehre gitmek, semtinden ayrılmak hatta kiracı olduğu evini terkedip bir başka eve kiracı olmak bile zor gelirken, yurdunu, eşini, dostunu geride bırakarak, bir başka kültüre göçmesi bin kat daha zor gelmez mi ?

Ekonomik şartlar, bazen insanları doğdukları yerde değil, doydukları yerde yaşamaya zorlarlar.

Böylelikle otuz küsur yıl önce vatandan Almanya'ya göç başlamadı mı ? Önce erkekler ardından da kadınları ... Amaç memlekette baş sokulacak bir dörtgöz oda almak, üç beş kuruş para yaparak geri dönmek. Kısacası geleceği bir nebze kurtarmak. Bazı göçmen kadınlar bu işi çabuklaştırmak için çalışmayı yeğlediler. Gurbet elde çalışmak, Almanların ağır çalışma temposuna ayak uydurabilmek hiç de kolay olmasa gerek ... Eğer bir de kadın çalışma zorluğu nedeniyle çocuklarını memlekette bıraktıysa, gurbet onun için tarifsiz yürek sancılarıdır.

Aradan uzun yıllar geçmesine rağmen Türkiye'li kadının Almanya ile barışık olduğu söylenemez. O Almanya'da Türkiye'de imiş gibi yaşamasını sürdürüyor. Geldiği yörenin dışına çıkmayan dostuklar ediniyor. Bir izin dönemi biter bitmez bir diğerini özlüyor. İzin arifesinde büyük bir telaşla eşine, dostuna, yakınlarına küçüklü büyüklü hediye alışverişleri yapıp, belki onlara hasretini tarife çalışıyor.

Gündüz Almanya'da, akşam evi yaşayan iki kültür arasında bocalayan çocukları var Türk kadınının. Türk kadını bu noktada çok karamsar, çünkü gün geçtikçe çocukları kendinden uzaklaşıyorlar.

Hele gecenin bir saatinde çalan telefon, " eyvah, çekerek, yüreği yerinden hoplamış, fırlamak. Ya memleketten kötü haberse bu ... Bir yakını gurbette iken kaybetmek daha bir acı sanki ... Zaten yitirilmiş olanlara bir daha hiç kavuşmamak, bir daha saramamak onları ...

Bir türlü halledilmeyen dil sorunu, yabancılığın sürekli yüzüne vuruluşu Türk kadını kendi kendine yabancılaştırıyor. Bir de evinde eşinden yana iç huzuruna kavuşamıyorsa, kadın iç dünyasındaki sancuları gövdesinde taşımaya başlıyor. Ama sebebi doktorlar tarafından bir türlü bulunmayan bu ağrılar memlekette izin deyken geçiyor

Evet Türk kadınının bir gurbetçi oluşu bir çok sorunla yaşamasına neden oluyor. Ama asıl soru şu : Kesin dönüş, gurbetten kurtuluş^{mi}? Uzun yıllar Almanya'yı mesken edinmiş kişi, kendi memleketinde gurbeti yaşamayı hazmedebilecek mi ?

Semra Kayaçelebi

Hayata dönüş

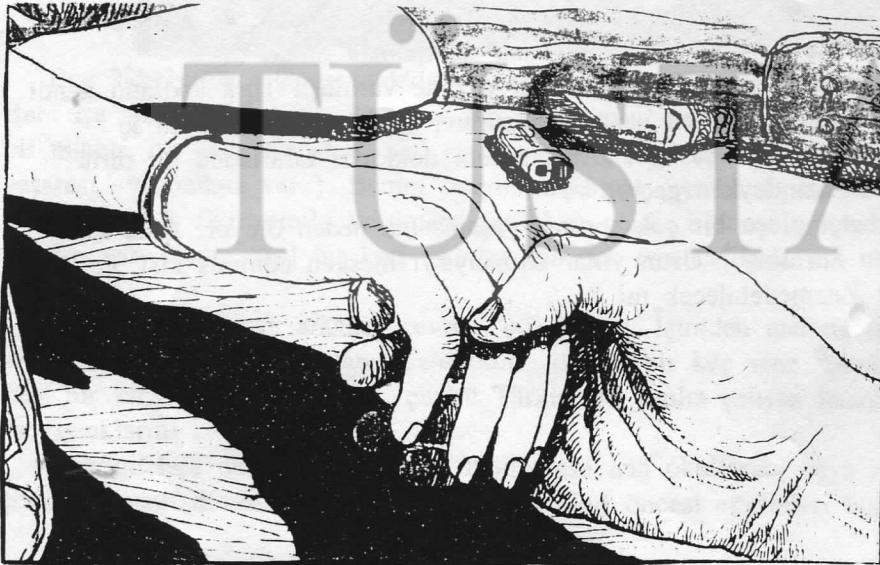
Hiç unutamıyorum 1985 Ekim ayının 10. gecesiydi. Yorgun bir gündü. Akşam misafirlerimiz vardı. Birlikte güzel bir gece geçirdik. Yedik, içtik, sohbet ettik. Saat gece yarısını bulmuştu, misafirleri yolcu ettik. Eşime, yatacağımı söyleyip odamıza çekildim. İşte herşey o anda başladı, Şiddetli bir baş ağrısıyla uykuya daldığımı hatırlıyorum. Bu arada inleme sesime eşim odaya gelmiş, ama ben onu tanıyamamışım. Telaşla ablamlara haber vermiş. Ben onları da tanıyamayınca hemen hastahaneye telefon etmişler. O anda üç doktor, beraberlerinde cihazlarıyla gelmişler, sonradan anlattıklarına göre odamız hastahaneye dönmüş. İlk müdahaleden sonra evde tedavimin olmayacağını düşünerek, beni hastahaneye yatırmaya karar vermişler. Röntgenler, tahliller netice iç açıcı değil. Başımda " Tümör " ur varmış. Tek çare ameliyat. Doktorlar eşime, bu ameliyatta üç ihtimal olduğunu söylemişler: " Gözleri görmeyebilir, felç olabilir, hatta ölebilir de. Yapılacak başka şey yok. " Ameliyattan bir gece önce saçlarımı kestiler. Herşeyin iyi gideceğini umut ederek kendimi doktorlara teslim ettim. Ameliyat çok uzun sürmüştü. Dört - beş saat sonra kendime geldim. Ama ne yazık ki, ne annemi, ne rahmetli babamı, akraba, eş dost hiç birini hatırlayamıyordum. Yazıları okuyamıyordum. Bu çok zor birşeydi. Ama bir gece odadaki yatak arkadaşım, Köln radyosunu açmasıyla, kulağıma güzel bir şarkı sesi geldi. Allahım, ben bu sesi tanıyorum ama kim? Kendimi zorluyarak buldum, bu ses Zeki Müren' in sesiydi. Bu sevinçle, gözlerimden yaşlar boşandı.

Sonra beni bir başka hastahaneye gönderdiler. Orada üç hafta kaldım. Tekrar eski hastahaneme döndüm. Bana, başıma elektrik tedavisi yapılacağı söylendi, ama bunun bir riski vardı. Bir daha saçlarım hiç çıkmayacaktı. Karar vermek bana düşüyordu. Bu riski göze aldım; peruk kullanırdım. Yaşamak herşeye rağmen güzeldi. Eşim ve iki yavrum beni evde bekliyorlardı.

Ama daha bitmedi, beni altı hafta " Kura " (tedavi merkezi) yolladılar. Dördüncü hafta ayağımda kan pıhtılaşması tesbit edildi. Oranın hastahanesinde bir ay hiç kalkmadan yattım. Hep birgün eve döneceğim düşüncesiyle güçlenmek istiyordum.

Bu ameliyat benden çok şey aldı, ama gene de bu dokuz yıl zarfında Allah'a şükür eski benliğime kavuşmağa başladım. Eşimden çok büyük destek gördüm, onun anlayışına minnettarım. Ben de kendime güvenimi hiç bir zaman kaybetmedim. Sizlere son söz olarak şöyle diyorum. Olaylar karşısında kendinizde her zaman güven ve cesaret bulun. Ben böyle yaptım ve başardım.

Nilgün Küçük

KADIN SORUNLARI

Yazının başlığını bakarak, belki aklınıza söyle bir soru gelebilir:

Neden "Kadın Sorunları"? Kadınların özel sorunları var mı? Var. Türkiye'de de var, Almanya'da da var. Günümüzde yazık ki dünyanın her yerinde var. Bu sadece Türkiye'ye ait bir sorun değil. Dünya'nın her yerinde, her zaman var mıydı? Çok eskilere dönersek, insalığın ilk zamanlarında kadınlar, tam tersine, ailede ve toplumda söz sahibiydiler.

Burada kısaca söz etmek istiyorum ki böylesi dönemler dünyanın her yerinde yaşamıştır. Bu döneme "anaerkil aile" diye söz edilmektedir.

Nüfus arttıkça, kabileler arası savaşlar şidetlendikçe, toprağı işlemekte kadın gücü yetersiz kaldıkça, toplumda ve ailede erkeklerin rolü önem kazanmaya başladı. Böylece kadınlar, sadece çocuk doğurmak ve ev işleriyle uğraşmaktan sorumlu oldular, erkeğe bağımlılıkları arttı. Bu nedenle kadınlar ne toplum, ne de aile işlerinde karar verme yetkisinden yoksun kaldılar. Sırası geldi cariyeye muamelesi gördüler. Miras hakkı gibi yasal haklardan mahrum edildiler. Bu durum bütün dünyada Ortaçağ'ın sonuna kadar devam etti. Bütün dinler kadının bu ikinci sınıf durumunu onayladı.

Ne var ki Batı Akdeniz ülkelerinden başlayarak tüm Avrupa'da 15. yüzyıldan itibaren başlayan Rönesans dönemi insana, insan aklına, insan yaratıcılığına, insan özgürlüğüne ve eşitliğine gitgide daha önem verdi.

Böylece Avrupa'da kadınlar, erkeklerle eşit haklara sahip olmak için olanak buldular. Zamanımıza kadar tüm gelişmeler, insan haklarının ve bu arada kadın haklarının önemi hem Avrupa'da, hem dünyanın öbür bölgelerinde gitgide arttı.

Türkiye'de, kadının erkeğin güdümündeki durumu yaklaşık olarak Cumhuriyet dönemine kadar devam edti.

Atatürk laik cumhuriyeti kurarken, kadın haklarına ve kadının eşitliğine önem verdi. Kız çocukları, erkek çocuklarıyla birlikte eğitim olanağına kavuştular. Böyle kadın öğretmenlerin, hakimlerin, mühendislerin, doktorların, işçi ve memurların sayısı durmadan çoğaldı. Atatürk döneminde laik Cumhuriyetin ilkeleri uygulanarak, erkeklerin dört kadımla evlenmesine izin veren şeriyat kuralları kaldırıldı ve ailede kadınlara eşit haklar sağlandı.

Ayrıca kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınarak, böylece, bu konuda geri kalmış İsviçre gibi bazı Avrupa ülkelerinin de ilerisine geçildi. Böylelikle kadınlar, Cumhuriyetin ilanında sonra Belediye Meclislerine, Parlamenteoya girebildiler. Vali Milletvekili, hatta Bakan oldular. Bütün bunlara rağmen kadın haklarının yasal olarak tanınmasının yeterli olmadığını görüyoruz. Yasal hakların kâğıt üzerinde kalması, eşitlik ilkesinin hayata geçemilmesi için, kadınların da uğarş vermesi gerekmektedir. Meselâ Parlametoda Kadın Milletvekillerin sayısı parmakla sayılacak kadar azdır.

Hepimiz her alanda, kadın olarak haklarımızı sonuna kadar savunmaya önem verelim ve çaba gösterelim ki gelecek kuşaklara bizden daha özgür yaşamaları için örnek olalım.

Nesrin Görsev

Beni kimse anlamıyor (3)

Aradan epey zaman geçmişti, Lâle bana oturmaya geldi. Çok neşeli ve mutlu görünüyordu. Onu öyle görünce çok sevindim. Hayatımın akışı değişti diye başladı sohbete.

" Bir akşam eşimin karşısında oturdum, gel seninle medeni iki insan gibi konuşalım " dedim. Yorgunluğumu, bunaldığımı ve hiçbir aile dostumuzla görüşemediğimizi, beni anlamadığımı uzun, uzun açık, açık söyledim. Önce şaşırıp " isyan eder gibi bir halin var. " dedi. " evet beni anlamadın veya anlamamazlıktan geldin şimdiye kadar, ama artık bu duruma beraberce çare bulalım. " Önce aldığım cevap, senin sınırların iyice bozulmuş, bir doktora gidelim oldu. " sen beni anlasan doktora hiç gerek kalmayacaktı. " Doktor tedavisi altında kaldım. Bu arada eşimle biraz olsun değişiklikler oldu.

Bir gün de çalışmak istediğimi söyledim. İlk cevap umduğum gibi oldu. " hayır kadın dediğin evinde oturur demez mi? "

Artık bende " Hayır " demesini öğrenmiştim. " çalışan kadınlar evinin kadını değil mi? " Evini, eşinin, çocuklarının, mesleğinin, isteklerinin, zevklerinin hepsini hayatımda yeri var. Çoğu kadınlar yeni arayışlar peşindeler - dernek kurdular - çalışıyorlar. Ben de çalışmak istiyorum, hem bütçemize de katkıda bulunmuş olurum. Nihayet razı oldu. Beraber iş aramaya koyulduk. Uzun arayıştan sonra bir iş buldum, çalışıyorum. Mutluyum. Ev işleri, çocukların sorunları zor gelmiyor. Ben işten, çocuklar okuldan, eşim isten gelince, hep beraber güle oynaya sofrayı kurup yemeğimizi yiyoruz. Ben bulaşıkları yıkarken, eşim çocukların dersleriyle uğraşiyor. Yavrularım kendilerine düşen işleri üstlendiler. Kendimi buldum, huzurluyum, eşim ve çocuklarım beni anlıyorlar.

Lâle'yle sohbet bu sefer tatlı sona erdi. Hayatımın akışı değişmişti. Kadın sorunları insan sorunlarının bir parçası değil mi?

Galiba sorunun özünü yakaladık.

Remziye Doğan

GÜLÜN DİKENİ

" Acı çekmeyenler, başkalarının acı çekebileceğini akıllarına bile getiremezler. "

Samuel Jonson' un bu cümlesi ile kitabına başlayan Sara Gül Turan 1953 yılında Çanakkale' de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimi Türkiye' de tamamladıktan sonra Üniversite öğrenimi için 1970 yılında Almanya'ya gelir. 9 yıl boyunca Alman Hava yollarında hostes olarak görev yapar. 1981'de Frankfurt'ta çok iyi iş yapan bir video dükkânı açar. 1985 yılının ocak ayında dükkân kundaklanır ve bu olaydan tam 6 hafta sonra sabahın erken saatinde kapısı polis tarafından çalınır. Evinin her köşesi didik didik arandıktan sonra polisler tarafından " sana bazı sorularımız var, bizimle karakola kadar geleceksin " diyerek karakola götürdüler. Yolda suçunun ne olabileceğini düşündüğünde, hiç bir zaman başkalarına zarar vermediğinin vicdani rahatlığı içinde kendini aklayıverir ve Frankfurt Emniyet Müdürlüğün kapısından içeri kendini aklamının rahatlığı ile girer. Bir iki saat sonra serbest kalacağına inancı içindedir ama kendi dükkânını kundaklama ve sigortayı dolandırmaya teşebüsten zanlı olarak 17 ay 3 hafta 4 gün 16 saat 3 dakika Frankfurt ceza evinde tutuklu kalır ve tam 54 kez mahkemeye çıkartılır.

Sara Gül Turan, Frankfurt Kadınlar Cezaevinde insanın insandan nefret ettiği, yabancıların insan sınıfına dahi sokulmadığı bir ortamda aşağılandığı, şerefiyle oynandığı, inanılması güç, yaşadığı bir çok olayı anlatıyor. Avukatından, savcısına, gardiyanından, mahkûmlarına kadar anlaşılması güç çıkar ilişkileri içinde sürüp giden iğrençlikler düzeninde, bu iğrençlikleri bir yabancı olarak daha da yoğun yaşamak zorunda bırakılan yazar bunlardan kurtulmak için ölmeyi bile deniyor.

Sonunda delil yetersizliği nedeniyle beraatine karar verilen Sara Gül Turan bu kitabı kendi değımiyle " intikam almak için değil, yaşama devam edebilmek için " yazmıştır.

Türkçe " GÜLÜN DİKENİ " olarak yayınlanıp kısa sürede 3. baskısını yapan kitap Feiwild adıyla Amancaya çevrilmiştir. Türk ve Alman kamuoyunda büyük yankılar yaratan bu kitabın yayınlanmasından sonra Alman Adalet Bakanlığı kitapdaki suçlamaları saptamak üzere bir soruşturma başlatmıştır.

Hazırlayan:
Celile Çıkrıkçıoğlu

Sara Gül Turan

FREIWILD

LEYLA GENCER - TÜRK OPERA SANATÇISI

" Çocuktu. Çocukluk çevresini yaşıyordu... Boğaz'ın Anadolu kıyısında Çubuklu'da bir köşk..." Üç kilometre ötede bir çiftlik, yıllanmış ağaçlar, gelincik tarlaları, manolyalar, gül bahçeleri. " Ta aşağılarda deniz üzerindeki kayıkhaneye ile, ta tepede av köşkü... Denize tepeler arasındaki sınırsızlık duygusu, özgürlük duygusu, her şey, hepsi onundu."

Köşk Osmanlı mimarisinin küçük bir mücevheri: Mermer merdivenler, ahşap oymalar, kristal avizeler, çini sobalı odalar, ipek halılar, gümüş aynalar, hepsi onundu. " Küçük Leyla aynalarda hep güzellikleri, mutluluğu güvenceyi, sonsuz sevgiyi görüyordu. Annesinin, babasının, bir de " Matmazel "inin yansıttığı nimetleri ..."

Babası Hanzade İbrahim Bey, Safranbolulu. Annesi Polonyalı aristokrat bir aileden, koyu katolik, eşinin ölümünden sonra Müslüman oldu. " Matmazel "i, Rusya'dan İstanbul'a gelmiş bir Fransız kontes. Matmazel'i ona, Fransızca öğretecek, İtalyan edebiyatını ve dünya klasiklerinin kapısını aralayacak.

Leyla Gencer işte böyle bir ortamda büyüdü.

İtalyan Lisesinde ve İstanbul Konservatuvarında okudu. Daha o sıralarda bir gün, " Ya orada şarkı söylerim, ya da ölüyorum " dediği yer Scala'ydı. Hani şu, Milano'daki ünlü opera merkezi. Scala bir mabetti : müziğin, opera sanatının mabeti.

1949 yılı başlarında İtalya'ya gitti. Ankarara'ya her çağrıldığında koştu gitti. Vatani onun her şeyiydi. İtalya'dayken hızla ün kazanması için ona adını ve pasaportunu değiştirmesini önerdiler. Kesinlikle reddetti : " Ben Türküm ve hep bu isimle kalacağım " dedi.

Hep inandığını savundu. Her zaman zoru yenmesini başardı. Çünkü işi zordu ; Scala'nın ünlü sopranosu Callas, 1950'li yıllarda efsaneleşmiş bir isimdi. Onunla aynı dönemde İtalya'da olmak şanssızlıktı. Buna rağmen bu genç Türk kıza oyun yeteneği, fiziği, sesi ile, yine de zirveye çıkmasını bildi.

Aklı, çalışma azmi, çalışma gücü, müzik yeteneği, ne istediğini iyi bilmesi, sebatlılığı, gururu, kişiliğini asla ezdirmemesi, şefleri, maestroları, rejisörleri peşinden koşturdu.

Hep, bilinmeyenleri araştırdı. Geçmişin derinliklerine indi. Sanatçıları irkilten uzun yıllar sahneye konmamış eserleri gün ışığına çıkardı. O söylerken sahneye güller atılıyor, dinleyiciler ağlıyordu. O, seyircinin gönlünü böylesine fethediyordu.

1960'lı yıllar, bütün alçak gönüllülüğüne rağmen kendisinin de söylediği gibi, " her açıdan mükemmeli yakaladığı " yıllar oldu.

2 Mayıs 1964 akşamını hiç unutmadı. Tiyatro, o akşam Gencer'in canlandığı " Kraliçe Elisabeth " in önünde ayağa kalktı : o, sahiden bir kraliçeydi. Artık onun adı " LA PRIMA DONNA TURCA " idi.

" Norma " operası onun için tarihsel bir olay oldu. Callas'ın yerine bu genç Türk kızını koymak istemeyen İtalyanlar, o temsilden sonra bir kez daha önüne eğildiler. Artık onu Callas'la karşılaştırmaktan vazgeçtiler. O, Leyla Gencer'di.

Verona kentindeki " Norma " temsillerinde iki bin yıllık arena her akşam 20 bin kişiyle ayağa fırlıyordu : " Bu Norma, Verona arenasının taşlarına bir daha asla silinmemek üzere kazıldı. " Bir İtalyan müzikolog da : " O, çalıştığı tüm orkestra şeflerinden, tüm rejisörlerden bir adım daha öndeydi. " diyordu. Adını bu kez " LA DIVA TURCA " koydular. (" La Diva ", İtalya'da sanatçılara verilen en yüksek ünvan anlamına geliyor.) Sesini korumak için, önerilen her rolü kabul etmiyordu. Çünkü sahnede 30 - 35 yıl kalmayı istiyordu, ki kaldı da.

Onun için temsil günleri bir ayındı. Ülkeler, kıtalar, eserler, roller, maestrolar değişti, otuz beş yıl boyunca bu ayin hep devam etti.

Para, pul hayatı boyunca önemli olmadı. Operada hizmet eden her kişiye eli ve gönlü açık davrandı. Herkes de onu sevdi ve saydı.

Avrupa'nın, hatta Amerika'nın bütün büyük kentlerinde her opera temsilinde tüm dinleyicileri kendine hayran bıraktı.

Operayı geniş halk kitlelerine yaymak için, çadır tiyatrolarında söyledi. Bir temsilden sonra bir yönetmen, " Sen bir Dahisin ! " diye haykırıyordu.

1975'ten sonra, konserler ve resitaller çoğalacaktı. 1980 - 1985 arası Paris'te bir yönetmen ona " TÜRK - SEVDALI - MÜBAREK - KRALİÇE - BÜYÜCÜ - BOHEM " sıfatlarını yakıştıracaktı.

Yazık ki, bu büyük, bu ünlü operacı ~~ın~~ stüdyolarda ses kaydı yapılmış hiçbir yapıtı yok. Çünkü oraya ayıracak zamanı hiç olmadı. Plakçılar, korsan plaklar, kasetler yaptılar. Adına bir sıfat daha eklendi : " KORSANLAR KRALİÇESİ ".

Leyla Gencer'in repertuarında 73 opera var. Seslendirdiği tüm operaları çok sevdi. En çok da : " Anna Bolena"yı, " Macbeth "i, " Il Travatore "yi, " La Traviata "yı, " Aida "yı, " Madama Butterfly "ı. Uluslararası ünlü soprano Maria Callas'ın repertuarında ise yalnızca 41 opera olduğunu hatırlatmak yerinde olacak.

Avrupa' da ilk temsilini 1950'de Venedik'te vermişti. Son temsilini de 1983'te yine aynı kentte verip, sahne yaşamından ayrılacaktı. Son oyununun adı " Ciddi Bir Operanın Provası "ydı. Çok yorgundu. Artık sahneden ayrılma kararını açıkladığında herkes şaşırıldı : Nasıl olur ? Hâlâ zirvedeyken ! " Ses tellerinin yıllarla kalınlaşmaması onca stresle ses tellerinin yıpranmaması olanaksızdı. Doğa acımasızdı ... Yalnızca teknikle doğaya meydan okumak ise gereksizdi.

" Ben daha bu işe başladığım zamanlar, bir gün her şeyin biteceğini biliyordum. Onun için, yapabileceğimin en iyisini, en çabuk zamanda yapmaya çalıştım. Bütün aşamaları hızla geçtim. Elbet, şans da yardım etti ... Ölümünden korkmadığım gibi, bu, bir gün her şey bitecek duygusundan da korkmadım. Bitmesi doğaldı. Ölüm ne kadar doğalsa, bu da öyle ... "

Bütün İtalya, önünde saygıyla eğildi, Sahneyi bıraktı, ama görevi bırakmadı. Yalnızca İtalya'da değil, Avrupa'nın bir çok yerinde seminerlere açık oturumlara katıldı. " Leyla Gencer Ekolü "nü sürdürmek isteyenlere açık olacaktı.

Bu büyük sanatçının, mütevazı Dergimizde anlatımını, bu iki sayfaya ancak bu kadar sığdırabildim. Leyla Gencer'i daha yakından tanımak isterseniz, Zeynep Oral'ın " Milliyet Yayınları " arasında çıkan " TUTKUNUN ROMANI "nı okuyun derim.

Nesrin GÖRSEV

Kapak Resmi Leyla Gencer'e aittir

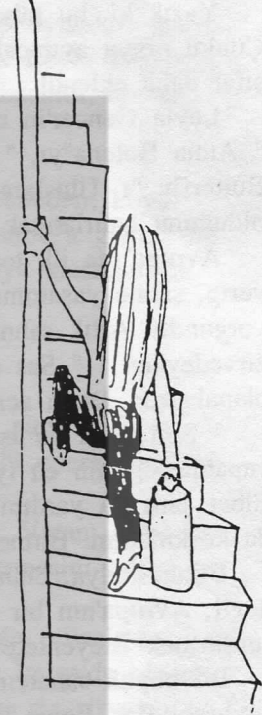
Genç kızlarımız ne diyor ?

18 - 20 yaş arası liseli ve üniversiteli gençlerin bulunduğu bir toplantıda söyleşi yaptık. Almanya' da yaşayan yabancılar olarak, yaşamlarını nasıl sürdürdüklerini çevrelerini, aile bağlarını, arkadaşlıklarını sorduk. Genelde hep aynı konuda birleşiyorlardı. Sorunları onları zaman, zaman sıkıntıya sokacak kadar zorluyordu. Gözleri pırıl, pırıl gülen kızlarımızın bakışları neden bazen gölgeleniyordu?

Gençlerin sorunları genelde aileleriyle. İki kuşağın birbirlerini anlayamamalarından kaynaklanıyor.

Okul çevresindeki arkadaşlıklarında Alman toplumuna ayak uydurmakta pek zorluk çekmiyorlar, onların yaşayış biçimlerine ayak uyduran gençler budefa aileleriyle çatışıyorlar, çünkü aileleri onları Türk âdetlerine ve din kurallarına göre yetiştirmek istiyorlar. Giyim kuşamına, dinlediği müziğe bakıp, anne - babalar çocuklarını sanki Türk'lükten çıkmış gibi görüp aşırı baskı yapıyorlar. Onlara göre çocukların ev ve okul arasının dışına taşmaması lazım. Evlatları diskoya, sinemaya veya konsere gidemez. Onlar izin verse bile, ufak tefek gezmeler için, çevre ne der?

Çevre baskısı bazen aile baskısından daha büyük. " Gençliğimizi hiç mi yaşamayalım, biz bize güvenmelerini istiyoruz. Bazen gezebilmek için yalan söylemek zorunda kalıyoruz. Çok zaman toplu gezmelere katılmayıp bir yığın mazeretle atlatmaya çalıştığımız arkadaşlarımız, günün birinde bizleri dışlıyorlar. "

Peki aileler haksız mı?

Galiba en çok sorun 15 - 17 yaş arası yaşanıyor. O zaman problemler çok büyük, aile henüz kişiliği oturmamış olan çocukların bu dönemde istenmedik kötü alışkanlıklar edinmesinden korkuyor ve kollamak sorumluluğunu hissediyor. Yazık ki uyuşturucu, içki, kumar gibi alışkanlıklar, bu dönemde gençlerin yakasına yapışıyor.

" Çocukluktan çıkıp, genç kızlığa adım attığımız yaşlarda anne - babamıza hak vermemek elde değil. Bizleri bir çok kötülöklere karşı koruduklarını o zaman düşünüyoruz. Ama belirli bir yaştan sonra onlarda bize güvensinler ki, eğitimimizi, meslek öğrenimimizi kolayca yapabilelim. "

Her iki tarafa da hoş görüyle davranmak düşüyor. " Böylece sorunlar biraz hafifleyip, bizlerle ailelerimiz arasında huzur sağlamış olur. "

ADIM, Gençlikgurubu

Çocuğumuz zihinsel özürlü (2)

Zihinsel gelişememe, doğum öncesindeki, doğum sırasındaki, doğum sonrasındaki bazı koşullardan ileri gelebilir.

Doğum öncesi:

Anne hamileliği sırasında hastalanırsa. Anna - babanın kan gurublarında uyumsuzluk varsa. Kromozomlar sayı açısından normalin üzerinde olursa.

Doğum sırasında:

Çocuk doğum sırasında yeterli oksijen alamazsa. Çocuk anna karnında yanlış yatıyorsa veya rahim açıklığına göre çok büyükse. Doğum nedeniyle beyin kanaması geçirirse.

Doğum sonrası:

Kaza sonucu baştan yara alındığında. Çocuk hastalıkları sırasında beyin enfeksiyonunda. Aşıların yan etkileri söz konusu olduğunda. Küçük çocukların kan dolaşımı bozukluklarında.

Zihinsel tam gelişememe düzeltilebilir mi ?

" Zihinsel gelişememe " bir hastalık değildir. Bu nedenle doktor tedavi yapamaz. Zihinsel gelişememiş bir insandan tamamiyle normal bir insan yaratma olanağı yoktur. Ancak zihinsel gelişememiş çocuğunuzun geleceği tamamiyle ümitsiz değildir. Sabırla yönlendirilecek, eğitilecek olursa pek çok şeyi öğrenebilirler. Zihinsel gelişememiş çocukların anne - babalarına kim yardımcı olur ve gerekli bilgileri verir? Zihinsel gelişememiş bir çocuğu yetiştirmek kuşkusuz ki kolay bir iş değildir. Ancak bu sorunların üstesinden gelmek için yalnız bırakılmış değilsiniz. Başvurabileceğiniz kurumsal topluluklar vardır.

- Ev doktoru, Çocuk doktoru. Çocuk Klinikleri. Hastalık Sigortası. İşyeri malül çalışanlar temsilcisi Sosyal Yardım Dairesi. Sağlık Yardım Dairesi. Gençlik Yardım Dairesi. Vergi Dairesi. Bakım Yardımı Dairesi
- Zihinsel gelişememiş insanlar için kurulmuş çocuk kreşleri, okular, atölyeler ve yuvalar
- Diakonie ve Caritas gibi dinsel kurumların "Familien-und Erziehungsberatungsstellen" adlı danışma büroları
- Lebenshilfe für Geistig Behinderte" kuruluşunun görevinizdeki şubesi

Kendi ailemizden olmasalar bile, özürülüler toplumsal yaşamın bir kesemini oluşturmaktadır. Bu yüzden, özürülülere ilgi gösterilmesi yalnızca ahlaksal bir sorun olmayıp, hepimiz için sağlıklı bir toplumsal çevrenin bir güvencesidir.

Fulya Gürcan

Albert- Schweitzer- Schule' deki özürlü bir çocuğun yaptığı resim

AiLE

Geçen sayımızda incelediğimiz bir pegadoji kitabından vurguladığımız önemli konulara ek olarak, bu defa da, başka bir bilim adamımız Dr. Cüceoğlu'nun aile konusunda görüşlerini sergileyeceğiz.

" Aile"adı altında anne - babaların çocuklarıyla olan ilişkileri konusundan söz edeceğiz. Anne-baba ve çocuk ilişkisi üzerinde durmamız; çocuklarımızın, biz ebeveynleri tarafından yetiştirilip, birey olarak topluma girmesi ve bir yuva' kurup aile oluşturması gibi bir nedene dayanıyor. İleride, zaman ve olanak ölçüsünde diğer bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerine de memnunlukla değineceğiz.

Doktorumuz da, hepimizin bildiği gibi, bir çocuğun bağımlı olduğu, bazı temel gereksinimlerinin bu sırada - aile içinde - karşılanması gerektiğine, bu yapılmazsa kişilik gelişiminin aksayacağına dikkati çekiyor. Doktor bunları altı grupta topluyor ve genel adlar da veriyor:

1. Dokunulma:kucaklama, övme, sıcaklık gösterme, aferin " haydi yine yap " gibi teşvikler.
2. Güven: Onun sağlığıyla, yemesiyle, giyinmesiyle ilgilenme, tehlikelerden koruma.
3. Yapı - düzen: Çocuğa yön verme, örnek olma, yapıp yapmaması, davranışların sınırlarını belirtme, ilişkilerde tutarlı hareket onun yaşamına bir yapı ve düzen getirecektir.
4. Sosyaleşme : Çocuğun duygularını tanımlama, onu yansıtma, ona zaman verme, dış dünya ile arasında köprü görevi kurma, onun kendisi ile özdeşleştireceği insan olma, sosyaleşmesine yardım eder.
5. Uyarılma : Oyun yoluyla ve çocuğun dünyasına giren değişik olaylarla acı, mutluluk, neşe, heyecan gibi duygularının uyarılması gerekir.
6. Kendini değerli görme : Çocuğun " Ciddiye alınmaya " " Ben önemliyim ; bana kötü bir şey olmasını istemezler. "

" Beni, ben olduğum için seviyorlar " biçiminde düşünmeye gereksimini vardır. Bunlar karşılanmazsa, " Sen ve senin gereksimlerin önemli değil, senin var yada yok olmanın önemi yok " mesajı verilmiş olur. Aslında, " benim annem, babam henüz daha olgunluk düzeyine gelmemişler, ne yaptıklarını bilmiyorlar. " anlamına gelen bu durumu çocuk ana - babasının ne kadar büyük ve kudretli olduğunu bildiği için " herhalde bende bozukluk var ; ben sevmeye lâyık görülmeyen değersiz bir yaratığım, onlar hata yapmaz " diye düşündür. " var olma " çabası içerisinde, normal dışı yoldan elde edilmek istenir. Yani normal olarak dikkat toplayamıyan çocuk, onların onaylamadığı davranışlarla dikkat çekmeye çalışır. Kendisine dayak attırarak, onlarla bedensel ilişki kurar. Bir dolu yolla bunları dener. Bu çocukların kişilik yapıları olgunlaşmadığı için bu insanlara ileride " yetişkin çocuk " diyorlar psikologlar.

Bu insanlar mutsuzdur. Devamlı mutlu olmak için neden ararlar, kişi, nesne veya olay ararlar. İçlerinde doldurulamayacak boşluklar vardır. Mutsuzluklarının nedenini anlayamadan daldan dala atlayarak ömür tüketirler. Bu boşluk doldurma alanlarından birinde ilgileri yoğunlaşır. Kimi sürekli cinsel ilişki, sevgili peşinde, kimi sigara, alkol, esrar, kimi yemek, kimi giyim, eşya satın alma konularına eğilir. Kendilerini asla değerli bulmazlar, kendi ihtiyaçlarının farkına varma bilinci körelmiştir. Yüzlerine birer " Maske " geçirip yaşamaya başlarlar. Gördüğümüz gibi, bu durum hiç te iç açıcı değil sevgili okuyucular. Çocuklarımız en değerli varlıklarımızdır. Onların " gerçek yetişkinler haline gelmeleri için gözlerimizi onlara çevirelim "

Hoşça kalın

Ayşen Ertan

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ

1990 yılında kurulan kütüphane ve Bilgi Merkezi İstanbul Fenerde restore edilmiş tarihi bir yapıda çalışmalarını sürdürüyor. Çalışmalar çok yönlü. Örneğin kadınlar tarafından veya kadınlar için yazılmış 4000'i aşkın kitap sergilenmekte. Kadın konulu konferans, sergi, panel, şenlik, konser ve benzer etkinlikler sürekli düzenlenmekte.

Bundan başka, Osmanlıdan günümüze kadınlarla ilgili bilgi ve belgelerden bir arşiv hazırlanmış. Çok ilginç bir çalışma olan kadın konulu 40'a yakın osmalica dergi toplanmış. 1993 yılında hazırlanan, Çağdaş Türk Edebiyatında Kadın Yazarlar kitapçığı okuyucuya yakın dönem Türk Edebiyatında ağırlıklarını vurgulamış kadın yazarları daha yakından tanıma olanağını veriyor. 1995 yılı içinde özenli bir Ajanda hazırlanmış.

İstanbul'da yaşayanlar için gürültüden kaçıp, kitaplar arasında sakin birkaç saat geçirmek, biz yurtdışındakiler için de tatilimizin, bir kaç saatini değişik türde değerlendirmek istiyorsak bu bizim için de güzel bir olanak olur. Bu girişimin uzun ömürlü olmasını diler, burada özveriyle çalışanları kutlarız.

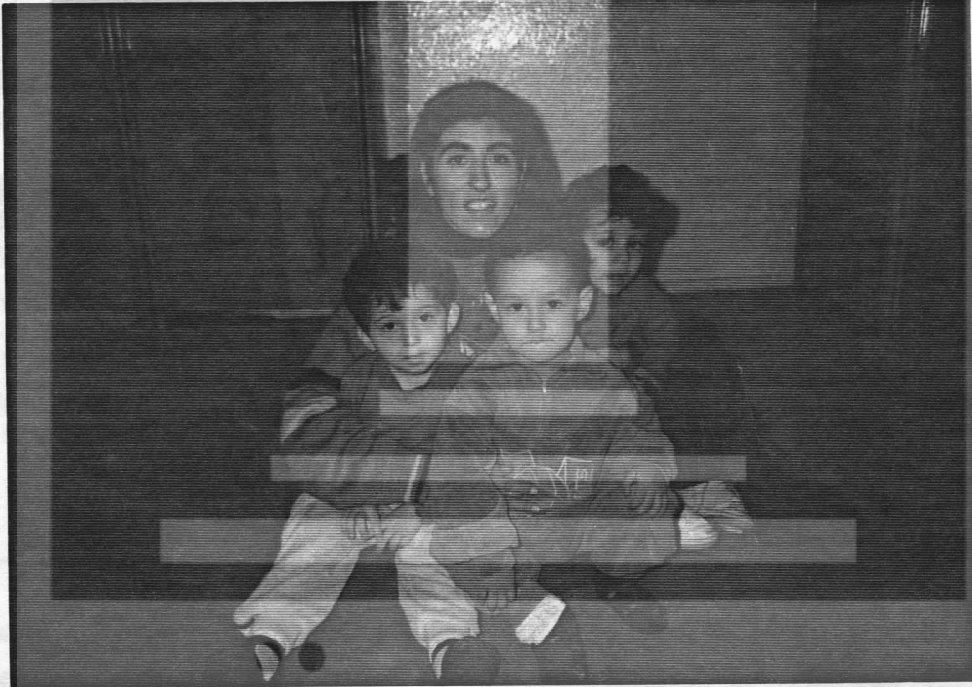
Bina Mim. Cengiz Bektaş tarafından restore edildi.

Zuhal Özügül

Türkiye mi Almanya mı ?

Ben Esra Çağlar 1968 senesinde Almanya'nın Gelsenkirchen şehrinde doğdum, sonra tekrar Türkiye'ye döndüm, 11 yaşına kadar Türkiye'de kaldım ve ilkokulu orada okudum. Çünkü annem ve babam Almanya'da çalışacaklardı. Beni babaannem ve dedem büyüttü. 11 yaşında ben tekrar Almanya'ya geldim ve Hauptschule 10. sınıfa kadar okudum. Hauptschule'den sonra Berufsfachschule'nin Kinderpflegerin bölümüne gittim ve iki sene sonra mezun oldum. Öğrenimden sonra hemen Kindertagesstätte'de (Kreşte) iş bulamadım. Evde boş oturmamak için başka bir işte çalıştım.

Bundan iki sene önce Kindertagesstätte'de iş buldum ve çalışmaya başladım, tabii çok severek. Fakat arzum Türkiye'ye dönmek ve oradaki kreşlerde çalışmaktı. İzine gitiğim zaman bir tesadüfle özel bir kreşte öğretmene ihtiyaç olduğunu duydum ve ben bu iş için bir sene bekledim. Ailemle konuşup Türkiye'de yaşamaya karar verdiğimi söyledim, kabul etiler, ben Türkiye'ye dönmeye karar verdim. Şimdi Türkiye'deyim buraya uyum sağladım. Türkiye'ye dönmeden önce ben Alman vatandaşlığı için başvurmuştum, şimdi Alman pasaportum da var.

Ben Türkiye'de (Zonguldak'da) özel bir kreşte öğretmen olarak çalışıyorum ve memnunum. Beni işe alırken yöneticiler Almanya'dan geldiğim için beni tecih ettiler. Biz kreşte üç öğretmen, bir müdür, üç abla, bir ahçı, bir grup olarak çalışıyoruz. Kreşimizde 46 öğrencimiz var (2 - 6 yaşarası grubumuz var). Benim grubum iki yaş grubu. İş arkadaşlarımla çok iyi anlaşırız. Benim değişik fikirlerimle kreşimize yenilikler geldi. Eğitime gelince, kreşimizin güzel bir eğitim sistemi var, yalnız özel bir kreş olduğu için çok oyuncagımız yok. Yalnız bizi idare edecek kadar var.

Türkiye'ye gelince, arkadaş çevrem çok gelişti. İşimden memnunum. Almanya'yı pek aramıyorum ama yalnız ailemi özliyorum. İleride bir kaç sene sonra duruma göre kendim de özel bir kreş açmak istiyorum, çünkü Türkiye'de yalnız çalışan hanımlar değil, artık ev hanımları da çocuklarını kreşe bırakıyor.

Tüm ailelere önerim çocuklarını mümkünse ana okullarına veya kreşlere vermeleri, çünkü çocuklarımızın düzenli bir hayat ve iyi bir okul öncesi eğitimleri buralarda daha iyi oluyor.

Hepinize Türkiye'den selamlar.

Esra Çağlar

Bir Tiyatro H Ü Z Z A M

1994 yılının son ayı Gelsenkirchen bir tiyatro oyunu ile şenlendi.

Değerli tiyatro adamı yazar, yönetmen ve oyuncu Güner Sümer'in yazdığı, ölümden sonra yakınları tarafından değerlendirilip yayınlanan HÜZZAM isimli tiyatro eseri Devlet tiyatroları programında 1984 yılından beri yer almaktadır. Oyun tek kişilik, yönetmeni ve sahne arkasında çalışanlarıyla birlikte Almanya'ya yedi kişi gelmişler. Aslında bu ekip 10 - 12 kişilik çalışma grubu imiş, ama bazı maddi nedenlerden dolayı sayı azalmış.

Yönetmen Olcay Poyraz, oyuncu Meral Üner'den aldığımız bilgilere göre, oyunun ilk sahne konuluşu biraz buruk olmuş.

Oyun Güner Sümer'in yıllar önce yazdığı ve maalesef sağlığında sahnelenememiş bir oyun. Hangi yıl yazıldığı bilinmiyor. Sümer'in ablası Adalet Ağaoğlu'ndan bilgi alınmış. Ama o da oyunun hangi yıl yazıldığını bilmiyor, yalnız ona bir kere telefonla veya mektupla bir eser yazıyorum diye söz etmiş, biraz anlatmış, düşüncelerini nakletmiş.

Eserin içeriği şöyle : Eskide kalmış, eski ile mutlu olan insanın, modern yaşama ayak uyduramayışı, hele bunun yanında da bir de kadersizlik, tatsızlıklar eklenirse, ister istemez yaşam tadını kaybediyor. Oyun biraz karamsar gibi görünüyor ama, içinde hepimizin alabileceği çok güzel dersler var.

Meral Üner, sesi, mimikleri, hareketleriyle o küçük sahnede adeta devleşiyor. Son yıllarda bir nostalji sözcüğü giderek yayılıyor. Vatanımızdan uzak olan bizlere, hele orta yaş ve üzerindekiyle çok şey yaşattı. Memleketimizin her köşesine götürdü. Ağladı, ağlattı, bazen de güldürdü. Geçmişle ve bugünle öyle güzel ilişkiler kurdu ki, her iki zamanı da yaşadık.

Türkiye'de sanat değerlerinin küçümsendiği hatta yok edilmek istendiği bir dönemde yönetmen ve oyuncusu kadın olan bu iki kişiyi özverili çalışmaları ve yürekliliklerinden ötürü kutlarız. Gelecek kuşaklara genç kızlarımıza çok güzel bir örnek olarak görüyoruz. Onlar, en azından tiyatroya ve sanata saygıyı öğrettiler o gece. Çünkü sanatı onlar yaşamının aynası olarak görüyorlar. Güzerlikleri kitlelere böyle tattıracaklarına inanıyorlar.

Yönetmeni ve oyuncusu otuz yıllı aşkın bir zamandan beri herşeyleriyle sanata evet demişler, hâlâ da diyorlar. Daha nice başarı dolu yıllara deyip, tekrar buluşmak üzere onları uğurladık. Var olsunlar.

ALMANCA ÖĞRENIYORUZ - AMA NEREYE BAĞLIYIZ ?

Bir ilkokulu öğretmeni olan Heike Gebhardt türkçe başlık kullanarak bizim için yazdığı yazıda: Bir yabancı olarak yabancı bir memlekette yaşamının zorluklarını, yabancı olmayı sadece başka ülkelere seyahatlerinde tadan Almanların hiç bir zaman gerçekten tanıyıp hissedemeyeceklerinden bahsederken ; yabancılığın ve özellikle Türk ailelerinde dışa açılmamazlığın bu arada dil yetersizliğinin çocukları çok etkilediğini vurguluyor. Çocuklar iki kültür arasında bocalıyor.

Heike Gebhardt alman okullarında yürütülen Türkçe derslerini, çocukların kendi kültürlerini tanıtmaya açısından yeterli bulmuyor, aksine aileye düşen görevin daha büyük olduğunu savunuyor. Diyor ki : " Çocuklar alman ve türk kültürünü bir arada edinebilme şansına sahip olmalıdırlar, bu yüzden her iki kültürden olan ebeveynler bu konuda birlikte çaba göstererek çocuklara iyi bir örnek olmak zorundadırlar. Bu önerileri yaparken başka gelenek ve göreneklere, başka adet ve düşün tarzlarına da katılmalarının güçlüğüne değinmeden edemiyor, öğretmenimiz. Bu arada tanışık olduğu türklerden dolayı özel yaşamın zenginleştiğinden ve onlarla olan iyi ilişkilerin çalışma yaşamını olumlu yönde etkilediğinden bahsediyor.

Heike Gebhardt' in dileği, sosyal kuruluşların lisan kurslarını ve alman ve yabancı kadınların birlikte olabilecekleri grubları daha çok hazırlamaları. Bu arada türk annelerin şöyle bir silkinip, Türkiye'deki yaşamlarından daha yoğun bir şekilde çevrelere katılmaları. Son olarak şöyle diyor Heike Gebhardt : " İlgi odağı, bizim çocuklarımız, çünkü yarının dünyasını onların varlığı oluşturacak "

Ein fremder zur sein in einem fremden Land ist eine der größten Herausforderungen, die das Leben an einem Menschen stellen kann.

Auf angenehme Weise erleben wir das im Urlaub - hier können wir ungezwungen - mehr oder weniger - in eine fremde Kultur eintauchen und uns jeder Zeit wieder aus ihr lösen. Was aber passiert, wenn wir plötzlich für längere Zeit oder gar für immer in einem fremden Land leben müssen ? Was ist, wenn das Minireisewörterbuch allein nicht mehr reicht, wenn (lebens -) notwendige Kontakte zur fremden Bevölkerung anstehen ? Kaum ein Deutscher, der einmal im Jahr verreist, kann sich das vorstellen. Für die meisten türkischen Familien aber, die in der BRD leben, ist das bittere Realität. Hier zu leben bedeutet zwar wirtschaftlich zu überleben - die Lebensqualität wird jedoch schnell zum problem. Fremdenhaß drohende Arbeitslosigkeit und eventuelle Ausweisung als gesellschaftliche Rahmenprobleme gehen einher mit Kulturverlust, Sprachschwierigkeiten und Ghettobildung. Wie viele türkische Mütter leben nicht seit Jahrzehnten in Deutschland und können immer noch kein Deutsch sprechen? Sie bleiben lieber unter sich und vermeiden - teils auch aus religiösen Gründen - den Kontakt zu den Deutschen.

Sie leiden fern der Heimat unter Einsamkeit, Wertverlust und Ängsten. Am meisten jedoch trifft die Emigration die Kinder.

Als Lehrerin arbeite ich seit ein paar Jahren mit türkischen Kindern. Dabei konnte ich immer wieder feststellen, wie innerlich zerrissen die Kinder teilweise sind. Sie gehören nicht mehr ganz der einen Kultur (einige kennen die Türkei nur aus Erzählungen), zu der anderen Kultur zählen sie aber auch nicht. Unsere Schulen versuchen zwar, diesen Problemen gerecht zu werden - z.B. durch muttersprachlichen Unterricht - für ein wirklich integriertes Leben in beiden Kulturen kann sie allein jedoch nicht sorgen. Gerade hier ist die Arbeit in und an der Familie gefordert. Die Kinder müssen die Chance haben, mit gleichaltrigen aus der deutschen Kultur und aus der türkischen Kultur Kontakte zu pflegen. Eltern beider Kulturkreise sollten deshalb ein gutes Beispiel abgeben, indem sie sich ebenfalls umeinander bemühen. Ich habe leider nicht selten erlebt, daß türkische Kinder nur türkische Freunde hatten. Solche Kinder müssen sich hier immer als Fremde fühlen. Betrachtet man die Familien, stellt man fest, daß dort auch nur Kontakte zu Landsleuten bestehen. Es ist auch sicherlich sehr schwierig, sich auf Andersdenkende einzulassen, an fremden Sitten und Gebräuchen teilzunehmen. Ich bin aber sehr dankbar dafür, ein Stück türkische Kultur durch meine zahlreichen Bekanntschaften kennengelernt zu haben. Es hat nicht nur mein Privatleben bereichert, sondern auch meine Arbeit im Positiven beeinflusst.

Ich würde mir wünschen, daß soziale Verbände und Einrichtungen vermehrt Sprach- und Begegnungsgruppen für AusländerINNEN und Deutsche anbieten. Das bedeutet aber, daß gerade auch türkische Mütter sich aufrufen müssen und - vielleicht anders als in der Türkei - mehr am öffentlichem Leben teilnehmen. Im Interesse unserer Kinder, denn ihre Einstellung formt die Welt von morgen!

GEBHARDT HEIKE

NEDEN TIRNAK KEMİRİYORUZ ?

Küçük yaşlarda çocukların çoğu tırnaklarını yer... Bu kötü alışkanlığı ortadan kaldırmak için aileye düşen en büyük görev, sabırdır...

Tırnak yemek basit bir tik değildir. Tırnak yemek alışkanlığı, 6-16 yaşlardaki çocukların çoğunda görülür. Genellikle ergenlik çağında yok olur. Basit bir tik olmayan bu alışkanlığın nedenini, gecici de olsa belli bir düzeninin bozukluğunda veya duygusal bir sarsıntıda aramak gerekir. Örneğin İlk okulu bitiren çocuklar, orta okulda aynı düzeni bulamadıklarından tırnaklarını yemeğe başlayabilirler. Ama ailenin ayrılması, yeni bir kardeş gelmesi gibi durumlarda da aynı şey görülebilir. Bir anlamda çocuk öcünü tırnaklarından alır!

Ergenlik çağında, bunun çirkin bir alışkanlık olduğunun farkına varmaya başlar. Yavaş yavaş sorunlarını da başarır. Böylece kendi iradesiyle, yani kendisi için, tırnaklarını yemekten vazgeçer.

CEZA GEÇERLİ BİR YÖNTEM DEĞİLDİR

Tırnaklarını yediği için çocuğu cezalandırmakla hiç bir sonuç alamazsınız. Örneğin çocuğun tırnaklarına hardal veya tendürdiot sürmek sorunu ortadan kaldırmaz. Üstelik çocuk sıkıntısını dışarı vuramadığı için bu tür yöntemler zararlı bile olabilir. Önemli olan tırnak yeme alışkanlığını ortadan kaldırmak değil, buna neden olan psikolojik sorunu veya sorunları gidermektir.

SABIR EN İYİ İLAÇTIR

Çocuğu tırnak yeme alışkanlığına iten sorunlar, genellikle önemsiz, zamanla ortadan kalkacak sorunlardır. En iyisi üzerinde durmamak sabır ve anlayış göstermektir. Böyle davranırsanız, çocuğunuza bir doktordan daha fazla yardımcı olmuş olursunuz. Bu olayı fazla önemsemeyin... Çocuğunuz, ergenlik çağından sonra da tırnaklarını yemeyi sürdürüyorsa, ancak o zaman bir psikoloğa danışın...

GÜLTEN ÇAP

SPOR NEDİR VE SPORUN İNSAN SAĞLIĞINA FAYDALARI NELERDİR ?

İnsan bedensel yeteneklerini geliştirmek üzere, ya da bu yeteneklerini yarışmalarda başka sporcularla karşılaştırmak amacıyla yürüttüğü faaliyetlere spor denir. Spor uluslararası bir sözcüktür. İnsanlar genellikle ya hoşlandıkları için, ya da zinde ve sağlıklı kalmak amacıyla spor yaparlar. Vücudumuzda kemik ve kaslar birbirlerine aittirler. Kemikler tek başına bir hiçtir, kemiklerin hareket edebilmeleri kaslar sayesinde. Bunun için spor yaparak kasları güçlendirilmelidir. Haftada en az iki gün yapılan spor, insan vücudundaki kemiklerin esnekliğini sağlar, ayrıca kireçlenmeyi önler. Bedensel ve zihinsel olarak yorulmuş olan insan spordan sonra günün bütün stresini üzerinden atar ve daha zinde olur.

Spor kalbimiz ve kan dolaşımımız için de faydalıdır. Spor, sinirsel hastalıklarda, omurilik eğrilikleri, minüküs, bel ağrıları gibi kemik hastalıklarında doktorların vazgeçilmez tedavi yöntemidir.

İnsan vücudu bir makina gibi gece ve gündüz çalışıyor. Bize düşen görev ise ona iyi bakmaktır, bunu da spor yaparak başarabilir, sağlıklı yaşarsınız. Aşırı kiloların atılması için de yiyeceklere dikkat edilmesi birinci etken iken, bunun yanısıra bol ve bilinçli hareket etmeli, yani spor yapılmalıdır.

Hanımlar, sağlığınıza ve güzelliğinizi spor yaparak koruyun!

VILDAN SONEK

DiKiŞ

Sevgili hanımlar bu sayımızda sizlere bir paço (pelerin) kalıbı vermek istiyorum. Umarım bu paçoşu soğuk kiş günlerinde severek ve zevkle giyersiniz. Sizlere her şeyden önce kulanacağınız dikiş malzemelerini hatırlatarak başlamak istiyorum.

Bir kutu toplu iğne, dikiş iğnesi, bir tane mezura, dikiş yüksüğü, dikiş sabunu, kalıp için mülaj kağıdı, cetvel ve kalem.

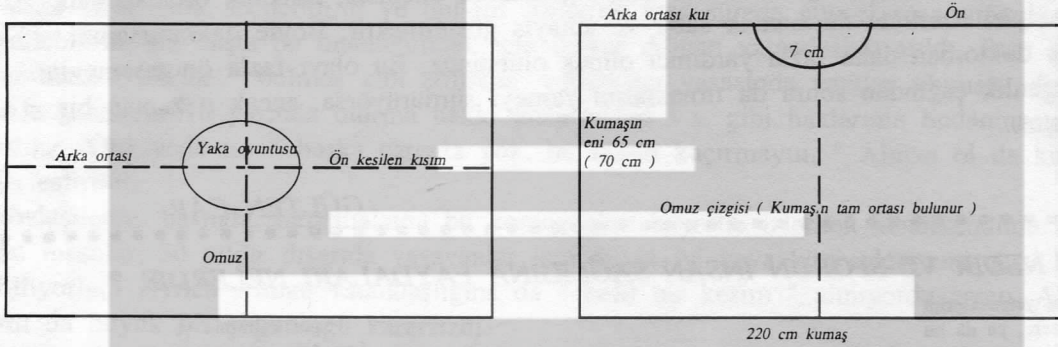
Şimdi de paçoşumuz için gerekli malzemeleri sayalım. 1.30 ya da 1.40 cm eninde 2.20 cm kumaşa ihtiyacımız var. Zevkinize göre kilim desenli, kaşe, triko v.b. kışlık kumaşlar olabilir.

Evet hanımlar, çizimi hemen kumaş üzerinde yaparak paçoşumuzu kesime hazırlıyoruz. İlk iş olarak kumaşın enini ikiye katlayınız. Daha sonra kumaşın boyunu ölçüp, tam ortasını bulunuz ve sabunla çiziniz. Bu çizgiden kumaş katı olan tarafından arka ortasına doğru 3 cm, ön ortasına doğru 7 cm ve omuz çizgisine doğru tekrar 7 cm işaret alıp, şekildeki gibi çiziniz.

Çizimden sonra, sadece kumaşın katlı kısmından ve ön tarafından yaka oyuntusundan 1 cm üstüne çıkacak kadar kesiniz. Kesim işine, yaka oyuntu çizgisine 1 cm dikiş payı vererek devam ediniz. Kesim işiniz bu kadar. Dikmek için ise, sadece kesilen kısım ister overlokla temiz dikiş yaptıktan sonra içine kıvrıp makinaya çekin, isterseniz pervaz çevirin. Süsleme işini ise zevkinize göre yapabilirsiniz.

Sevgili hanımlar. Paçoşumuza modelde görüldüğü gibi düğme dikebilirsiniz. Etek ucundan 7 cm iplik çekerek saçak da yapabilirsiniz. İyi günlerde giyiniz.

Aynur Çağma

YEMEK TARİFİ

Kremalı mantarlı tavuk göğsü

Malzemesi:

- 2 tavukgöğsü
- 500 gr mantar
- 2 kaşık margarin
- 1 kutu krema
- 4 tane kuru soğan
- 200 gr rendelenmiş kaşar peyniri
- 3 tane domates

Yapılış:

Tavuşun göğüş etini ince dilimler halinde kesiniz, tavada margarinle hafifce kızartınız, fırına girebilen bir kaba diziniz. Tavada kalan yağda, soğanları ince doğrayıp biraz kavurunuz, mantarları da ince kıyıp soğana ilave ederek suyunu çekinceye kadar bekleyiniz. Domatesleri de aynı şekilde doğrayıp, biraz daha kavurunuz, yeterince tuz, biber ve bir kutu kremayı da katınız. Bu birleşimi tavukların üstüne yayınız ve kaşar peynirini rendeleyiniz, fırına koyup, pişirip, sıcak servis yapınız.

Afiyet olsun!

Nural Karakaş

Merhaba !

Aşağıdaki bulmacayı çözüp, anahtar sözcüğü bulan okurlarımızda üçü bizden bir armağan kazanacak. Sözcüğü bulup bize yazın, çekilişe katılın. Adresimiz : Z. Özgül, Grenzstr. 47 Gelsenkirchen 45881

Not: Geçen sayıdaki bulmacamızın doğru yanıtı " Kamelyalı Kadın " dır. Doğru yanıt aldığımız okurlarımız arasında hediye kazananlar : Sevda Polat, Selma Güven, Güler Özyurt ve Nuray Akbulut' u kutlarız.

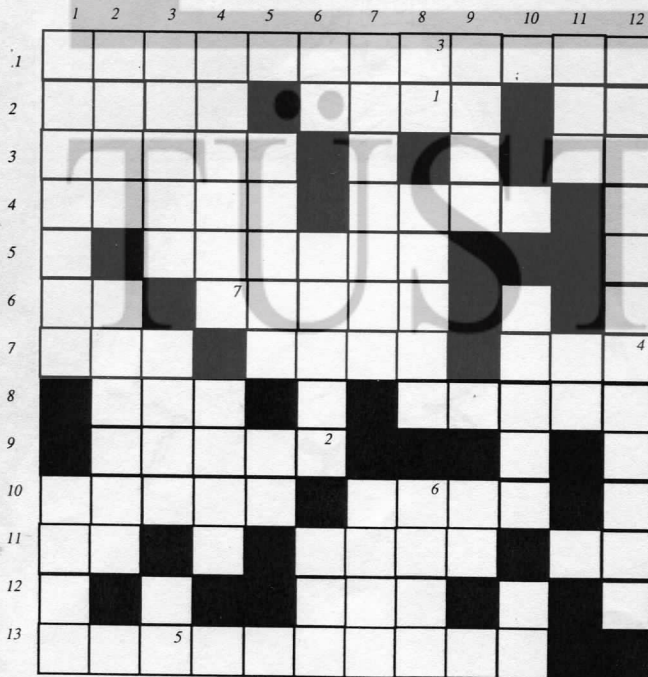
Hazırlayan: *Semra Kayaçelebi*

Yukarıdan aşağıya:

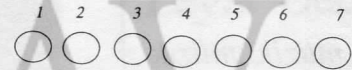
1. Bir tür içkili, müzikli eğlence yeri ; yeşil başlı ördek.
2. Havanın delinen tabakası ; Güney Amerika' da bir nehir.
3. Tersi bir Yugoslav erkek ismi ; soylu olan ; telli bir çalgı.
4. Bir yerde oturma' ; kafiye.
5. Bir Türk erkek ismi ; ilâve.
6. Seçimlerde kullanılır ; biçimsiz ; parlak kırmızı renkli değerli bir taş, şarap.
7. Oruç tutulan ay ; saçları ya da tırnakları boyamada kullanılan bir bitki.
8. Epik ve dramatik karşılı şiiir türü.
9. Yediriş içirme, besleme ; tersi namus.
10. Bir türk bayan adı ; su.
11. Başörtüsü kenarına yapılır ; tersi miktarı yeterli olmayan.
12. Nazara karşı kullanılan süs eşyası.

Soldan sağa:

1. " Süleyman' ın Şarkısı " adlı kitabın bayan yazarı.
2. Don nehrinin denize döküldüğü yer ; herhangi bir yaralayıcı dış etkiyle vücutta oluşan olgu ; tersi dünyanın uydusu.
3. Giysiye süslemek için yaka, kol kenarı v.b. yerlerine geçirilen çeşitli biçimlerdeki büzgülü ya da büzgüsüz kumaş parçası ; miktar olarak yeterli olmayan.
4. Tersi bir türk bayan ismi ; bir işte bir işlemde kullanılan nesne.
5. Sözcüğün, gerçek anlamından başka manâda kullanılması.
6. Tersi en küçük zaman parçası ; atlar edilir.
7. Fakat ; bir çeşit at ; yunan rakısı.
8. Bir türk bayan adı ; hakan.
9. Tersi bilim, bilgi, irfan.
10. Sol eli ile iş gören ; bir şeyi bir süre kullanabilme karşılığında ödenen para.
11. Temel yiyecek maddelerimizden biri ; tersi anılmakta emir ; ipleri çaprazlayarak yapılan örgü.
12. Çocukları olan kadın.
13. Aydınlanma eylemi.

Anahtar Sözcük :

-Kadın Dergisi
Grenzstr. 47 45881 Gelsenkirchen
Redaktion: Nesrin Görsev, Semra Kayaçelebi
Grafik, Dizgi ve Baskı:
" P.A.Y " Productions
Wiehagen. 44 45879 Gelsenkirchen
Tel.: (0209) 272753, Fax.: (0209) 272976

RADIO BiZ BiZE

Gelsenkirchen' de Türkçe PROGRAM

REL. radio emscher Lippe

30. 1 1995 Pazartesi günü saat 18 - 19 arası

BiZi DiNLEYiN

UKW 96, 1 - 104, 5

BiZE YAZIN

Grenzstr. 47 45881 Gelsenkirchen

Kadın grubuyla Söyleşi

Gençler tartışıyor

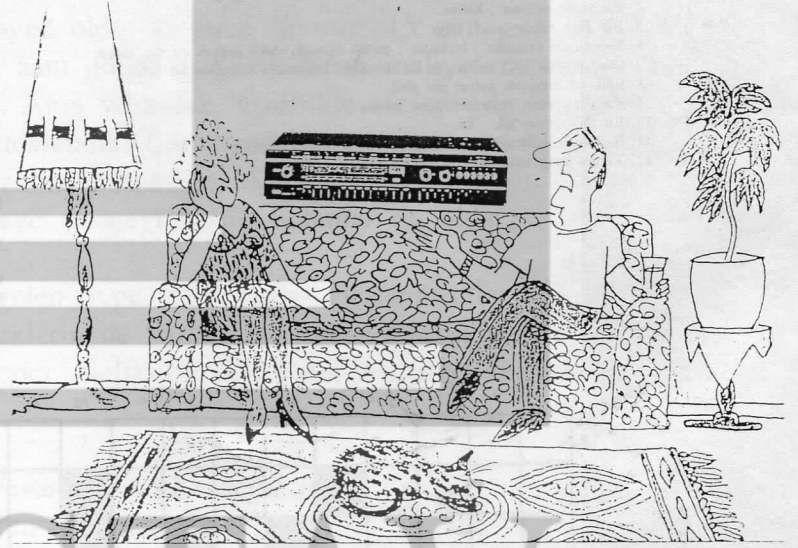
Sağlık sohbeti

*Kentimizdeki yabancılar
görevlisi*

Türk mutfağı

Haberler

Müzik, müzik, müzik

TÜSTAV